

Deze week

'Janine' draait om een raadsel

Janine. Regie: Paul Cohen

In: 5 bioscopen

Door **PETER DE BRUIJN**

Er is al veel geschreven over de spanning tussen de commercie en de kunst, die de documentaire *Janine* van regisseur Paul Cohen blootlegt. Hij volgde stervioliste Janine Jansen drie jaar lang bij haar *ups*, maar uiteindelijk steeds meer *downs* en laat zien hoe haar muzikale gaven worden 'vermarkt'.

Dat is een verhaal zonder evidente slechteriken, want al die commerciële inspanningen, hoe wel soms niet fraai om te zien, zorgen er wel voor dat een groot, nieuw publiek in aanraking komt met prachtige en veeleisende muziek, zoals op de nieuwe cd van Janine Jansen met Franse kamermuziek. Die staat momenteel op de derde plaats van de popcharts.

Maar er valt nog veel meer te zien in deze uitzonderlijk rijke film. *Janine* is ook een film over

het raadselachtige van talent. Zelfs de grootste vioolkenners, onder wie Janine Jansens inmiddels overleden leraar Philipp Hirschhorn, kunnen eigenlijk niet precies onder woorden brengen wat Jansen tot zo'n bijzonder violiste maakt. „Hirschhorn begreep het niet. Twee plus twee is vijf bij Janine”, zegt een collega-musicus in de film. Ook Jansen zelf waakt ervoor om haar eigen muzikaliteit al te zeer te gaan ontleden, uit vrees wellicht dat het ten koste zal gaan van de vrijheid van haar spel. Zo weigert ze ook om masterclasses te geven. „Ik weet ook niet wat ik doe.”

Pianist Alfred Brendel peinste onlangs in een interview over een vergelijkbaar fenomeen. Hoe kan het dat Beethoven – die eigenlijk een brok neuroses was – toch zulke goddelijke en veelzijdige muziek kon schrijven. „De mens kent altijd beperkingen, maar het talent is in principe grenzeloos”, zei Brendel. Geen gemakkelijke opgave om met zo'n talent te leven.